

DOSTÁL CONSULTING

EXCELLENCE IN HEALTH & PHARMA

Průvodce zdravotnictvím pro učitele

Královéhradecký kraj, březen - duben 2023

JUDr. Ondřej Dostál, Ph.D., LL.M.

Co vše dnes probereme?

- **Základy fungování zdravotního systému ČR**
 - Financování veřejného zdravotního pojištění
 - Rozsah hrazené péče
 - Práva a povinnosti pacientů, zdravotnická dokumentace, právo na soukromí
- **„Pokračovací“ témata**
 - Povinná očkování, „výhrada svědomí“ a rozhodování o přijetí do MŠ
 - Souhlasy a poučení o zdravotních službách
 - Jednání za nezletilé, péče poskytovaná bez souhlasu
 - Přístup ke zdravotnické dokumentaci
- **Různé, diskuse**

Zdroje: <https://www.zdravopravo.cz/kontinualni-vzdelavani-ve-zdravotnictvi/>
Facebook: <https://www.facebook.com/Ondrej.Dostal.ZPS>

Právní zdroje

- **Zákon 372/2011 Sb.**
 - Definice <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372#p2>
 - Práva pacienta <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372#f4437234>
 - Poučení a souhlas <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372#p31>
 - Povinnosti pacienta <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372#p41>
 - Povinnosti poskytovatele <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372#p45>
 - Odmítnutí a ukončení péče <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-372#p48>
- **Další předpisy**
 - NOZ, Péče o zdraví <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89#p2636>
 - ZoVZP, práva pojištěnce <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-48#p11>

Jak funguje systém zdravotnictví?

Kolik stojí české zdravotnictví?

- **Listina základních práv a svobod, čl.3 I**

- Každý má právo *na ochranu zdraví. Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon*

- **Kolik stojí veřejné zdravotnictví**

- Aktuálně „prolčíme“ skrz v.z.p. cca **465 miliard** korun za rok
- To je zhruba **40 tisíc korun** na občana a rok
- Odvádíme povinně **13,5%** z našich výdělků (přímo či skrz zaměstnavatele)
- Za zhruba **šest milionů lidí** ale platí pojištění stát
- Cca **4,6 milionů** ekonomicky aktivních platí pojištění „za sebe“
- „Běžný živitel rodiny“ tedy dá na veřejné zdravotnictví kolem **100 tisíc korun** ročně (pojistné, daně)

Jaká péče je hrazena?

- **Zdravotní péče je:**
 - Hrazená ze zdravotního pojištění, nebo
 - Nehrazená či částečně hrazená (doplatková)
- **Rozsah hrazené péče**
 - Vymezuje **výhradně zákon 48/1997 Sb. v § 13 a násl.**
 - Zahrnuje vyšetření a další výkony, léky, zdravotní pomůcky...
- **Nehrazená péče (lidově „nadstandard“)**
 - Vše, co se do definic v 48/1997 Sb. nevejde, nebo co zákon vylučuje
 - Nehrazenou péči (léky, pomůcky) lze čerpat a platit z vlastního
- **Další pravidla:**
 - Co je dle zákona plně hrazeno, nelze/není třeba platit u lékaře „podruhé“
 - Pokud je část péče hrazena je (např. operace) a jiná část hrazena není (např. zvolený materiál), hradí se jen nehrazená část
- **Lze se nepojistit, nebo připojistit?**
 - Účast ve veřejném pojištění je **povinná**
 - Lze si vybrat zdravotní pojišťovnu, u všech však **stejný rozsah úhrady**
 - Lze se připojistit **komerčně** na péči nehrazenou

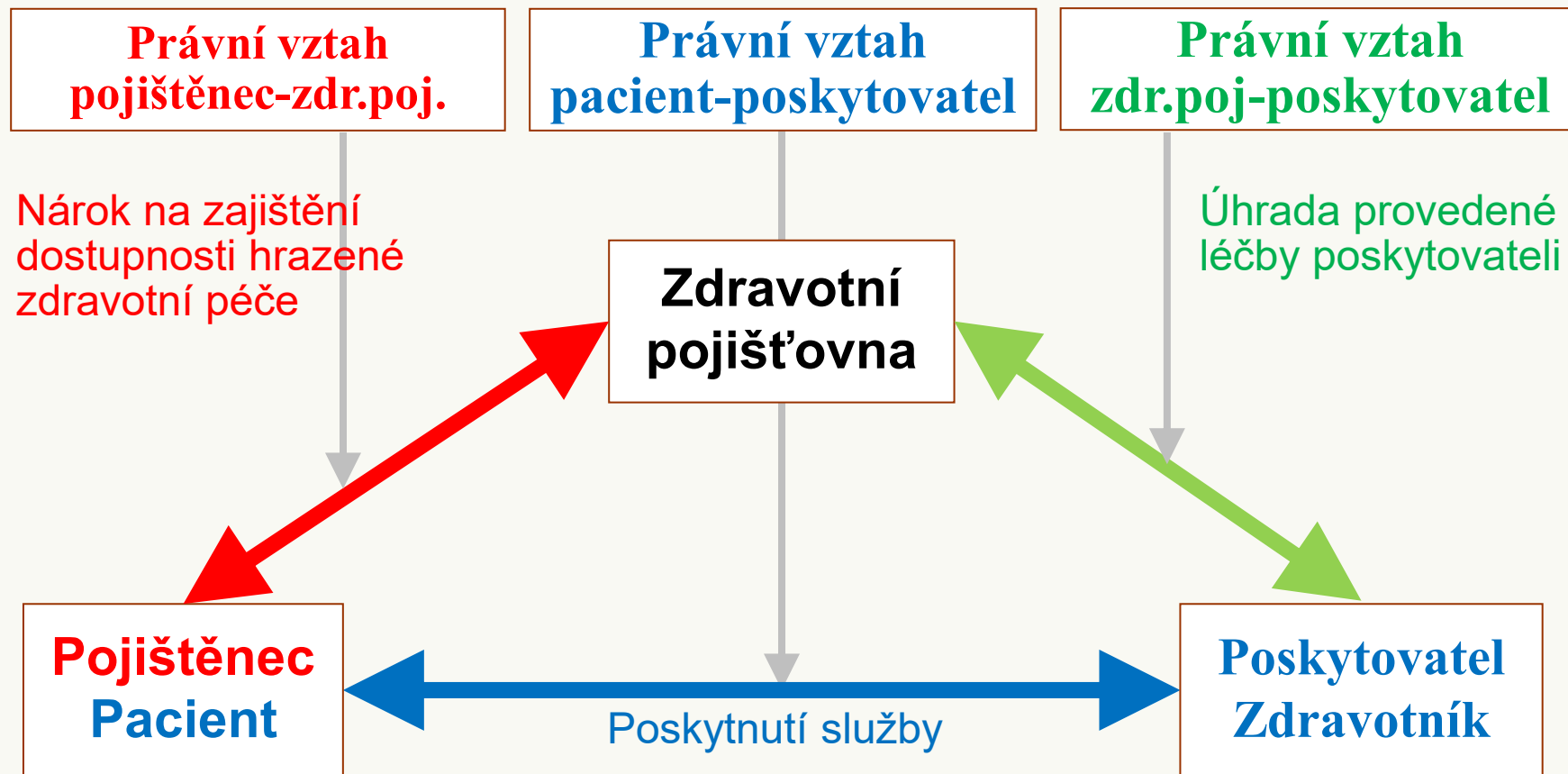

Kde se můžeme léčit „zadarmo“?

- **Volba nemocnice, kliniky, ordinace**

- Právo volby kteréhokoliv smluvního zařízení
- §11, 48/1997: „Pojištěnec má právo...na **výběr poskytovatele zdravotních služeb** na území České republiky, který je **ve smluvním vztahu k příslušné zdravotní pojišťovně**, a na výběr zdravotnického zařízení tohoto poskytovatele; v případě registrujícího poskytovatele může toto právo uplatnit jednou za 3 měsíce“
- Spádovost zrušena, možno zvolit si i pracoviště mimo region
- Možnost čerpat hrazenou péči i v jiných zemích EU

Jak to funguje celé dohromady?

Zdravotní služby, podávání léků ve školách

Právní základ

- **Definice zdravotních služeb**

- § 2 (2) Zdravotními službami se rozumí ... a) poskytování zdravotní péče podle tohoto zákona **zdravotnickými pracovníky** a dále činnosti vykonávané jinými odbornými pracovníky, jsou-li tyto činnosti vykonávány v přímé souvislosti s poskytováním zdravotní péče,
- (4) Zdravotní péčí se rozumí...a) soubor činností a opatření prováděných u fyzických osob za účelem
 - 1. **předcházení, odhalení a odstranění nemoci, vady nebo zdravotního stavu** (dále jen „nemoc“),
 - 2. **udržení, obnovení nebo zlepšení zdravotního a funkčního stavu,**
 - 3. udržení a prodloužení života a zmírnění utrpení,
 - 4. pomoci při reprodukci a porodu,
 - 5. posuzování zdravotního stavu,
- b) **preventivní, diagnostické, léčebné, léčebně rehabilitační, ošetrovatelské nebo jiné zdravotní výkony** prováděné zdravotnickými pracovníky (dále jen „zdravotní výkon“) za účelem podle písmene a),

- **Poskytování zdravotních služeb vyžaduje „registraci“, vyžaduje vedení dokumentace, povinné pojištění**

Právní základ

- **Místo poskytnutí zdravotních služeb, § 4 zákona 372/2011 Sb.**

- (1) Zdravotnickým zařízením se rozumí prostory určené pro poskytování zdravotních služeb.
- (2) Návštěvní službou se rozumí poskytování zdravotní péče ve **vlastním sociálním prostředí pacienta**, a to zejména v případech, kdy se pacient s ohledem na svůj zdravotní stav **nemůže dostavit do zdravotnického zařízení poskytovatele a poskytnutí zdravotní péče tímto způsobem je s ohledem na její charakter možné.**
- (3) **Vlastním sociálním prostředím pacienta** se pro účely tohoto zákona rozumí domácí prostředí pacienta nebo **prostředí nahrazující domácí prostředí pacienta**, například zařízení sociálních služeb, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, **školy a školská zařízení zapsaná do rejstříku škol a školských zařízení**, s výjimkou zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školských poradenských zařízení a **zařízení školního stravování, nebo jiná obdobná zařízení**, věznice pro výkon vazby a výkon trestu odnětí svobody, ústavy pro výkon zabezpečovací detence, zařízení pro zajištění cizinců a azylové zařízení.

Poskytnutí první pomoci

- **§ 150 TZ:**

- (1) Kdo osobě, která je **v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění**, neposkytne **potřebnou pomoc**, ač tak může učinit **bez nebezpečí pro sebe nebo jiného**, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
- (2) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je **podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout**, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

- **Možné situace?**

- **Přivolání pomoci, nebo vlastní aktivita?**

Zdravotní služby a škola

- **Poskytování zdravotních služeb ve školách**
 - Poskytnutí první pomoci
 - Podávání, nebo hlídání užívání léků u chroniků
 - Drobné zákroky – příklad testování
- **Varianty poskytování péče**
 - Poskytovatel zdravotních služeb – praktik, případně sestra
 - Poskytovatel domácí péče – vlastní sociální prostředí
 - Učitel či jiný nezdravotník?
 - Dítě samo, na pokyn zdravotníka?
- **Stanoviska MŠMT a MZ**

Stanoviska MŠMT a MZ

- **§ 150 TZ:**

- (1) Kdo osobě, která je **v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění**, neposkytne **potřebnou pomoc**, ač tak může učinit **bez nebezpečí pro sebe nebo jiného**, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
- (2) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je **podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout**, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

- **Možné situace?**

- **Přivolání pomoci, nebo vlastní aktivita?**

Školy v přírodě a zotavovací akce

Zákon o ochraně veřejného zdraví

• § 8 Škola v přírodě a zotavovací akce

- (1) Zotavovací akcí je **organizovaný pobyt 30 a více dětí** ve věku **do 15 let na dobu delší než 5 dnů**, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti. Zotavovací akce se může skládat z více běhů. Pro účely účasti na zotavovací akci se za dítě ve věku do 15 let považuje i dítě, které v kalendářním roce, kdy je zotavovací akce pořádána, dovrší věk 15 let. **Školou v přírodě** se pro účely tohoto zákona rozumí zotavovací pobyt **bez přerušování vzdělávání dětí mateřské školy nebo žáků základní školy, který organizuje mateřská nebo základní škola.**
- (3) Pořádající osoba nebo škola, která vysílá děti na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů, je povinna **jeden měsíc před zahájením zotavovací akce nebo školy v přírodě ohlásit** příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví
 - a) termín a místo jejího konání, a to s uvedením adresy nebo názvu katastrálního území a zeměpisných souřadnic,
 - b) počet zúčastněných dětí; jedná-li se o zotavovací akci, počet dětí zúčastněných v každém běhu s uvedením data jeho zahájení a ukončení,
 - c) způsob jejího zabezpečení pitnou vodou,
 - d) způsob zajištění stravování účastníků a
 - e) jméno a příjmení odpovědné osoby přítomné na škole v přírodě nebo zotavovací akci, a to pro každý běh zotavovací akce, a telefonní číslo na ni.

Zákon o ochraně veřejného zdraví

- § 9 Podmínky účasti dětí ve škole v přírodě a na zotavovací akci
- (1) Škola může na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů vyslat jen dítě, které
 - a) je zdravotně způsobilé k účasti na ní,
 - b) nejeví známky akutního onemocnění (například horečky nebo průjmu), a
 - c) ve 14 kalendářních dnech před odjezdem do školy v přírodě nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy ani mu není nařízeno karanténní opatření.
- (2) Pořádající osoba může na zotavovací akci přijmout jen dítě, které splňuje požadavky stanovené v odstavci 1 a podrobilo se stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci.
- (3) Zdravotní způsobilost dítěte pro účast na škole v přírodě na dobu delší než 5 dnů nebo zotavovací akci posuzuje a posudek vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost. Nemá-li dítě registrujícího poskytovatele, vydává posudek poskytovatel v oboru praktické lékařství pro děti a dorost. V případě zotavovací akce tento poskytovatel zdravotních služeb v posudku dále uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci. Vzor posudku upraví prováděcí právní předpis. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte má platnost po dobu dvou let od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti dítěte. Skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. b) a c) potvrzuje v písemném prohlášení zákonný zástupce dítěte 1) nebo fyzická osoba, kterou k tomu zákonný zástupce dítěte písemně zmocnil; toto potvrzení nesmí být starší než jeden den. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte a písemné prohlášení předá zákonný zástupce nebo fyzická osoba, kterou k tomu zákonný zástupce dítěte písemně zmocnil pořádající osobě nebo vysílající škole pro účely podle § 11 odst. 1 písm. b) a e).

Zákon o ochraně veřejného zdraví

- **§ 10 Podmínky účasti fyzických osob činných při škole v přírodě a zotavovací akci**
 - (1) Fyzické osoby činné při škole v přírodě nebo zotavovací akci jako dozor nebo zdravotník musejí být k této činnosti **zdravotně způsobilé**.
 - (2) Zdravotní způsobilost posuzuje a **lékařský posudek vydává registrující poskytovatel zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství**

Zákon o ochraně veřejného zdraví

- **§ 11 Povinnost školy, která vysílá děti na školu v přírodě, a pořadající osoby**
- **(1) Škola, která vysílá děti na školu v přírodě na dobu delší než 5 dnů, a pořadající osoba jsou povinny zajistit**
 - a) základní péči o zdraví všech účastníků po dobu konání zotavovací akce nebo školy v přírodě, kontrolu dodržování hygienických požadavků stanovených tímto zákonem a prováděcím právním předpisem a kontrolu dodržování zásad osobní hygieny fyzickými osobami uvedenými v § 10 odst. 3 **způsobilou fyzickou osobou (zdravotníkem)**; za způsobilou se pro účely tohoto zákona považuje fyzická osoba, která **získala způsobilost k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře, všeobecné sestry, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře nebo zdravotnického asistenta, fyzická osoba, která absolvovala kurs první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost při škole v přírodě nebo zotavovací akci, a student studijního programu v oblasti vzdělávání Všeobecné lékařství a zubní lékařství po úspěšném ukončení třetího ročníku**; náplň kursu první pomoci upraví prováděcí právní předpis,
 - b) **účast pouze fyzických osob, které splňují podmínky stanovené v § 10**; účast zdravotníka při kontrole zdravotních průkazů fyzických osob uvedených v § 10 odst. 3, při převzetí posudků a prohlášení podle § 9 odst. 3 a § 10 odst. 2, při sestavování jídelníčku a režimu dne; dosažitelnost zdravotníka 24 hodin denně po celou dobu konání zotavovací akce nebo školy v přírodě; pořízení výpisu z posudků o zdravotní způsobilosti (§ 9 odst. 3 a § 10 odst. 2) zdravotníkem; ve výpisu zdravotník uvede závěr posudku a který poskytovatel zdravotních služeb posudek vydal,
 - c) **vrácení posudků o zdravotní způsobilosti po ukončení školy v přírodě nebo zotavovací akce zákonným zástupcům dětí** a fyzickým osobám činným při škole v přírodě nebo zotavovací akci,
 - d) **vybavení lékárničky pro školu v přírodě nebo zotavovací akci podle druhu akce**; nejmenší obsah lékárničky pro školy v přírodě a zotavovací akce upraví prováděcí právní předpis,
 - e) **vedení zdravotnického deníku a seznamu účastníků**, prohlášení podle § 9 odst. 3 věty páté, výpisů z posudků o zdravotní způsobilosti dětí a fyzických osob činných při škole v přírodě nebo zotavovací akci a **následné uchování těchto dokumentů po dobu 6 měsíců od skončení školy v přírodě nebo zotavovací akce**,
 - f) **informovanost osoby, která má dítě v péči, o zdravotních potížích, které dítě v průběhu školy v přírodě nebo zotavovací akce prodělalo, a o případném kontaktu s infekcí.**
- **(2) Pořadající osoba je dále povinna zajistit **instruktáž všech fyzických osob činných na zotavovací akci, s výjimkou zdravotníka, o hygienických požadavcích** na tyto akce a o předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a jiných poškození zdraví včetně základů první pomoci, pokud se takové instruktáže dosud nezúčastnily.**

Zákon o ochraně veřejného zdraví

- **§ 11a**

- Za zotavovací akci se považuje i **výchovně rekreační tábor pro děti**, a to i v případě, že se ho účastní mladiství. Na pořádání výchovně rekreačních táborů se vztahují podmínky upravené pro pořádání zotavovacích akcí v § 8 až 11. Povinnosti pořádající osoby plní pověřená osoba, která tábor zřídila.

- **§ 12 Jiné podobné akce pro děti a škola v přírodě na kratší dobu**

- Při organizovaném pobytu dětí **v počtu menším nebo po dobu kratší, než stanoví § 8 odst. 1 věta první**, s výjimkou **akcí pořádaných pro děti v poměru rodinném a obdobném**, musí osoba, která akci pořádá, zajistit hygienicky nezávadný stav zařízení, zásobování akce pitnou vodou v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem pro zotavovací akce a **účast pouze fyzických osob, které splňují podmínky stanovené v § 10 odst. 1 a 3**. Škola, která vysílá děti na školu v přírodě na dobu 5 dnů nebo kratší, musí zajistit hygienicky nezávadný stav zařízení a zásobování akce pitnou vodou v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem pro zotavovací akce.

Povinné očkování, výhrada svědomí a rozhodování o přijetí do předškolních zařízení

Povinnost očkování: ZOVZ

- **Zákon 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258#p50>)**
- **§ 50: Poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině a dále právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která provozuje v provozovně živnost, v jejíž náplni je péče o děti do 3 let věku nebo výchova dětí nad 3 roky věku v předškolních zařízeních, nebo **mateřská škola, s výjimkou zařízení ... do nichž je docházka povinná**, mohou přijmout pouze dítě,**

 - které se **podrobilo stanoveným pravidelným očkováním**,
 - má doklad, že je proti nákaze **imunní** nebo se
 - nemůže očkování podrobit pro **kontraindikaci**.

- **Doklad o provedení pravidelného očkování nebo doklad o tom, že je dítě proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci, **vydá poskytovatel zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost na žádost zákonného zástupce** dítěte, pěstouna nebo fyzické osoby, které bylo dítě soudem svěřeno do osobní péče.“**

Povinnost očkování: ZOVZ

- **§ 46 odst. 2):**
 - Před provedením pravidelného a zvláštního očkování je fyzická osoba **povinna podrobit se v případech upravených prováděcím právním předpisem vyšetření stavu imunity** (odolnosti).
 - Pravidelné a zvláštní očkování se **neprovede při zjištění imunity** vůči infekci nebo **zjištění zdravotního stavu, který brání podání očkovací látky** (kontraindikace).
 - O těchto skutečnostech poskytovatel zdravotních služeb uvedený v § 47a vystaví fyzické osobě **potvrzení** a důvod upuštění od očkování zapíše do zdravotnické dokumentace.“
- **Povinná očkování: vyhláška 537/2006 Sb. o očkování proti infekčním nemocem (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-537>)**

Výhrada svědomí - obecně

- **Právní základ v judikatuře**
- **Ústavněprávní střet principů – pojem proporcionality**
- **Právní závaznost judikatury: ÚS, NSS, obecné soudy**
- **Historie**
 - Test proporcionality – obecně ÚS od 90.let
 - Povinné očkování a pokuty, sekulární výhrada svědomí
 - Aktuálně: aplikace výhrady svědomí i na přijímání do MŠ

Výhrada svědomí – orgány

- **Základ sporu: Rozsah povinných očkování**

- Stanoví MZČR vyhláškou, vydávanou na základě posouzení v komisích
- Formálně-právně nedostatečný proces, problém výhrady zákona, předmětem kritiky, ale u ÚS nezrušen
- Věcně (patrně) nevhodná řešení – zčásti nadbytečné (eradikace), nevhodné (individuální, ne kolektivní ochrana), problémy konkrétních léčivých látek
- Poměrně rozsáhlý odpor, dílem na bázi objektivní (rizika vedlejších účinků, slabý proces náhrady škody), dílem subjektivní

- **Kdo má řešit?**

- MŠ jako prvostupňové orgány
- Odbory školství jako odvolací orgány
- Správní soudy
- Krajské hygienické stanice?
- MZČR?

Výhrada svědomí v judikatuře

- Test ÚS v IV. ÚS 2530/20
- „K uplatnění tzv. **sekulární výhrady svědomí** vůči povinnosti očkování **nestačí samotný poukaz na subjektivní přesvědčení** zákonného zástupce dítěte, které z tohoto důvodu nemá být přijato do mateřské školy, nýbrž **prokázání, že taková výhrada je založena na objektivně prokazatelných důvodech.**
- Posouzení těchto důvodů je úkolem **orgánů veřejné moci**, které vycházejí z požadavků
 - a) **prokázání ústavní relevance tvrzení obsažených ve výhradě svědomí** v porovnání s tím, jaký **následek nepodrobení se očkovací povinnosti bude mít;**
 - b) **naléhavosti důvodů**, jež na podporu své výhrady nositel základní svobody nebo jeho zákonný zástupce v konkrétním případě uvádí;
 - c) **trvalosti, konzistentnosti a přesvědčivosti** tvrzení a
 - d) **zvážení společenských dopadů**, jež může v konkrétním případě **uznaná tzv. sekulární výhrada svědomí mít** vzhledem k dosažené míře tzv. proočkování obyvatelstva (sociální solidarita) proti přenosným nemocem a aktuální epidemiologické situaci.
- **Tyto jednotlivé požadavky musí být naplněny kumulativně.“**

Výhrada svědomí v judikatuře

- **NSS 9 As 62/2020**

- „paušálně **nelze vyloučit**, že by **ve zcela výjimečných případech** nemohly **okolnosti týkající se konkrétního jedince**, o jehož právech je rozhodováno, **převážit nad ochranou veřejného zdraví** i v případě obdobném nyní projednávané věci. (...)
- Správní orgány musí v souladu s principem proporcionality **poměřovat na jedné straně kvalitu a přesvědčivost tvrzení žadatele** uplatňující výhradu svědomí vůči **maximálně akcentovanému zájmu společnosti na ochraně veřejného zdraví a ochraně zdraví a práv ostatních dětí** přijatých ke vzdělávání v MŠ.“
- „Tvrzení zakládající takovou ústavně garantovanou výjimku založenou na sekulární či náboženské výhradě svědomí **musí být mimořádně závažná, vztahující se k danému jedinci, dostatečně určitá a prokázaná**. Jinými slovy musí se jednat o natolik silné argumenty, na základě nichž by aplikace § 50 zákona o ochraně veřejného zdraví byla v daném případě zjevně protiústavní.
- **Příliš široký výklad a aplikace práva projevat své náboženské vyznání nebo uplatňovat sekulární výhradu svědomí, by mohly vést k rozkladu systému povinného očkování a v důsledku toho být hrozbou pro zdraví zejména těch dětí a dospělých, kteří se ze zdravotních důvodů nemohou prostřednictvím vakcinace proti daným onemocněním bránit“**

Výhrada svědomí: Ombudsman

- **Lze neaplikovat vyhlášku?**
 - Na úrovni správního orgánu ne
 - Přezkum na úrovni správního a ústavního soudnictví
- **Zpráva VOP ze dne 24.6.2015, sp. zn.: 5486/2013/VOP/IJ**
 - *„správní orgán se nemůže zabývat možným **rozporem platných a účinných právních předpisů s ústavním pořádkem, neboť je povinen tuto platnou a účinnou právní úpravu aplikovat.***
 - *Jediným způsobem, jak podrobit kontrole ústavnosti právní úpravu, na základě které rozhodoval správní orgán ve správním řízení, je podrobit konečné rozhodnutí vydané ve správním řízení soudní kontrole. Pouze obecný soud se totiž může ve smyslu čl. 95 odst. 2 Ústavy obrátit na Ústavní soud s návrhem na kontrolu souladu právní úpravy s ústavním pořádkem“.*
 - *„výjimka z povinnosti podrobit se pravidelnému očkování z důvodu **kontraindikace ve smyslu § 50 zákona** o ochraně veřejného zdraví **zahrnuje i takový zdravotní stav dítěte**, který z dlouhodobého hlediska **brání podání příslušné očkovací látky** (tj. **materiální hledisko**), a to **bez ohledu na to, zda je termín „trvalá kontraindikace“ výslovně** (tj. **formální hledisko**) **uveden v příslušném potvrzení poskytovatele zdravotních služeb**. Nemusí se tedy jednat pouze o překážku trvalou, ale i o překážku přechodnou (dočasnou), má-li zároveň dlouhodobý charakter.“*

Algoritmus posuzování

- **„Rozdělení skutkových podstat výjimek“**
 - Kde docházka dle školských předpisů **povinná**, očko povinnost irelevantní
 - Pokud máme od lékaře zákonnou výjimku (**kontraindikace, imunita**), výhrada svědomí nadbytečná
- **Jen ve zbylých případech musíme poměřovat**
 - Hodnotu účasti dítěte na nepovinné části předškolního vzdělávání (význam konstatován vysokými soudy),
 - Hodnotu ochrany zdraví skrze kolektivní imunitu (populace obecně, školní kolektiv), zejména u „neočkovatelných“ (typicky kontraindikace)
 - A to na okolnostech konkrétního případu

Zákonná výjimka kontraindikace

- **Kontraindikace, imunita**
 - Posuzuje oš.lékař dítěte (PLDD) na formuláři
 - Některá, nebo všechna očkování?
 - Konstatování kontraindikace či imunity ve formuláři řeší problém
- **Z pohledu žadatele**
 - Typický argument „dítě nemocné, nelze očkovat“
 - Potom: Svobodná volba lékaře, posoudí, doloží
 - „Kdo tvrdí, prokazuje“, MŠ nemůže do ZD
- **Patrně uznatelná i stanoviska jiných lékařů (specialisté alergolog, imunolog, neurolog..?) či znalecký posudek k dítěti, nad rámec zákona – zde již hraničně výhrada svědomí (onemocnění příbuzných – plně výhrada svědomí)**
- **Žadatele vést k doložení medicínských skutečností, „problem solved“**

Výhrada svědomí: K argumentům a protiargumentům

- **Jedno nebo veškeré očkování?**
 - K nepřijetí stačí nesplnění byť jen jednoho
 - Ergo výjimky (výhrada svědomí) musí být dány vůči všem očkováním
- **Paušální odmítnutí očkování z důvodu přesvědčení**
 - Jen stěží splní test; nutno „tvrdit a prokázat“
 - Trvalost, konzistentnost, přesvědčivost

Výhrada svědomí: K argumentům a protiargumentům

- **Očkování z buněk potracených plodů**
 - Platí jen pro některé očkování/vakcíny
 - Linie buněk od dvou potracených plodů ze 60.let
 - Problém pro konkrétní náboženský či jiný směr žadatele (rodičů)?
- **Test reálnosti hrozby**
 - Častý dotaz na počty neočkovaných
 - Argument absencí povinnosti u posledních tříd
 - Je MŠ orgán způsobilý toto posoudit? Contra KHS: „mísení kolektivů, možnost přijetí neočkovaného v průběhu“

Procesní aspekty – správní řád

- **Účastníci**

- Žadatel je dítě, rodič je zákonný zástupce (jeden či oba), otázka doručování
- V argumentaci nutno rozlišit vztah k žadateli či rodičům (kontraindikace – dítě, ale výhrady svědomí reálně jen rodiče)
- Rozpor mezi rodiči – ad OSPOD či soud?

- **Postup řízení**

- Původní žádost vč. lékařského formuláře
- Tvrzení a požadavky zákonných zástupců
- Poučení o procesním postupu, žádosti o doplnění, ústní jednání
- Poučení o stanoviscích jiných orgánů (KHS), možnost prostudovat spis

Procesní aspekty – správní řád

- **Prvostupňové rozhodnutí**

- Odůvodnění: Nutno vypořádat se s předloženými důkazy a argumenty (ale ne je nezbytně akceptovat)
- Procesní lhůty
- Poučení o odvolání

- **Odvolací rozhodnutí**

- Může potvrdit, zrušit, rozhodnout jinak
- Závaznost pro první stupeň
- Po správní linii konečné, možný soudní přezkum

Kazuistika 1

- **Skutkový stav**

- 3,5-leté dítě, 2022 rodiče žádají o přijetí do MŠ
- Žádná povinná očkování
- Dítě narozeno předčasně, po rizikovém těhotenství, alergik, exematik
- PLDD neuvádí žádnou kontraindikaci ani imunitu

- **Argumenty žadatelů**

- Povinné očkování není dle názoru rodičů v zájmu dítěte
- Příznivci přirozené imunity, tradiční čínské medicíny
- Nesouhlas se systémem povinného očkování v ČR
- Výhrady filosoficko-etického rázu: potrácené plody
- Rozsáhlá citace judikatury

Kazuistika 1

- **Soubor dotazů na správní orgán:**

- Jaký je počet dětí ve školce, které mají lékařem uznanou kontraindikaci k očkování?
- Jaký je počet dětí ve školce, které nejsou naočkovány podle očkovacího kalendáře ČR, ale které do školky musí chodit v rámci státem nařízené povinné předškolní docházky?
- Jaký je počet dětí ve školce, které jsou povinně očkovány, ale u kterých vakcíny primárně selhaly a tyto děti proto nejsou účinně chráněné?
- Jaký je počet dospělých ve školce, kteří z důvodu vyprchání protilátek již nejsou podstoupeným povinným očkováním chráněni?
- Jaký je počet dospělých ve školce, kteří nebyli naočkováni proti všem devíti dnes povinně očkovaným onemocněním v ČR (tetanus, záškrť, černý kašel, hepatitida B, hemofily B, dětská obrna, spalničky, příušnice, zarděnky), nebo osob, které nemohou prodělání všech těchto devíti onemocnění prokázat?
- V kolika případech bylo za posledních 20 let v ČR příčinou lokální epidemie v mateřské škole nenačkované dítě, o jaké onemocnění se konkrétně jednalo a kolik dalších dětí se v takovém případě nakazilo nebo onemocnělo?
- Zvýší přítomnost našeho nenačkovaného dítěte v kolektivu zdravotní riziko ostatním dětem pouze zanedbatelným, nebo již nezanedbatelným způsobem oproti riziku, kterému by byly vystaveny bez udělení výjimky?
- O kolik procent se zvýší roční riziko nákazy nejrizikovějšího dítěte ve školce tím prostým faktem, že do školky přibude jedno nenačkované dítě navíc?
- Pokud nepřítomnost nenačkovaných dětí ve školkách nikoho významněji na zdraví neohrožuje v Rakousku či v Polsku, proč by tomu mělo být v ČR právě naopak?

Kazuistika 1

- Stanovisko KHS

K Vaší žádosti KHS sděluje následující:

Dle ustanovení § 50 zákona 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon 258/2000 Sb.“) je poskytovatel služby péče o dítě v dětské skupině a dále právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která provozuje v provozovně živnost, v jejíž náplni je péče o děti do 3 let věku, nebo výchova dětí nad 3 roky věku v předškolních zařízeních nebo mateřská škola, s výjimkou zařízení uvedených v § 46 odst. 4 větě druhé a zařízení, do nichž je docházka povinná, **mohou přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci.**

Doklad o provedeném pravidelném očkování nebo doklad o tom, že je dítě proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci, vydá poskytovatel zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost na žádost zákonného zástupce dítěte, pěstouna nebo fyzické osoby, které bylo dítě soudem svěřeno do osobní péče. Zákon přitom neupravuje žádnou možnost se z této povinnosti vyvázat.

Institut výhrady svědomí na základě výkladu ústavního práva umožňuje zákonnému zástupci nezletilého dítěte rozhodnout o tom, zda své dítě podrobí či nepodrobí stanovenému **pravidelnému očkování**. Za takové rozhodnutí nehrozí zákonnému zástupci postih.

Toto ústavní právo však neopravňuje zákonného zástupce domáhat se přijetí dítěte do mateřské školy, na základě výhrady svědomí, kterou se zákonný zástupce snaží uplatnit v tomto případě.

S ohledem na skutečnost, že *DÍTE* vzhledem k věku nebude od 01.09.2022 plnit povinnou předškolní docházku, není přijeti do mateřské školy bez řádného očkování nebo dokladu, že je proti nákaze imunní anebo dokladu, že se očkování nemůže podrobit pro kontraindikaci, přípustné.

Mateřská škola, která by postupovala v rozporu s ustanovením § 50 zákona 258/2000 Sb., se vystavuje riziku sankce uložené orgánem ochrany veřejného zdraví za správný delikt podle § 92k odst. 4 zákona 258/2000 Sb., **jehož horní sazba činí 500 000 Kč.**

Kazuistika 1

- **Postup správního orgánu – výzva do 15 dnů doplnit žádost**
- **Dotaz, zda jsou chybí/jsou odmítána všechna očkování či jen některá a proč**
- **Pokus objektivizovat zdravotní stav**
 - Rodiče uvádějí zdravotní důvody, PLDD však žádné nekonstatuje
 - Požadavek na doložení „jakékoliv“ zdravotnické dokumentace či jiného záznamu
 - Vždy ve vztahu ke konkrétní očkovací látce
- **Pokus o doplnění „výhrad svědomí“**
 - Opět vždy k jednotlivým očkovacím látkám (argument „neetická výroba“ neplatí vůči všem vakcínám)
 - Upozornění, že obecný nesouhlas s vyhláškou není individuální výhrada svědomí
 - Požadavek na konkretizaci dle všech kritérií testu proporcionality
- **Dodatečný dotaz na KHS v intencích dotazů žadatele**
 - Teze o součinnosti orgánů veřejné správy

Kazuistika 1

- **Stanovisko KHS (doplněné)**

K Vaší žádosti KHS sděluje následující:

KHS nepřísluší hodnotit nebo jinak se vyjadřovat k míře a hodnocení epidemiologických rizik k jednotlivým nemocem, proti kterým je stanovena právní povinnost podrobení se stanovenému druhu pravidelného očkování, neboť tak již dle ust. § 108 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon 258“) učinil zákonodárce, v tomto případě ministerstvo zdravotnictví tím, že stanovil rozsah pravidelného očkování ve Vyhlášce č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínky přijetí dítěte do vyjmenovaných kolektivních zařízení, v nichž není docházka povinná, jsou upraveny ustanovením § 50 zákona 258, kdy přijato může být pouze dítě, které se podrobilo **stanoveným pravidelným očkováním**, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci.

Smyslem úpravy je chránit zdraví skupiny dětí při docházce do kolektivních zařízení, tedy zařízení, kde dochází k intenzivnímu styku citlivých jedinců nízkého věku, a s tím související ochrana proti šíření závažných infekcí v tomto prostředí, kde očkování má své nezpochybnitelné místo. Důvodem je nutnost dosáhnout vysoké proočkovanosti v populaci a chránit tak nejen očkované jedince, ale i ty, kteří ze zdravotních důvodů nemohou být očkováním chráněni přímo. Díky vysoké míře proočkovanosti se daří držet infekční nemoci pod kontrolou a omezuje se tak jejich výskyt a šíření.

Kazuistika 1

- **Stanovisko KHS (doplňené)**

Při dostatečné míře proočkovanosti populace je možné navodit tzv. kolektivní imunitu, která nastává, pokud je významné množství osob v populaci či skupině očkováno proti konkrétním infekčním onemocněním. Při navození kolektivní imunity daný patogen v populaci necirkuluje a v důsledku toho není chráněn jen očkovaný jedinec, ale i ti jedinci, kteří očkováni nejsou ze zdravotních důvodů nebo ti, u nichž se nevytvořila dostatečná imunita po očkování. Dojde-li k poklesu celkové proočkovanosti populace, pak je zachování kolektivní imunity ohroženo. Cirkulace patogenů v populaci se může zvýšit a může dojít k vzestupu počtu nových případů infekčních onemocnění.

Kolektiv jedné třídy představuje do určité míry homogenní skupinu jedinců s předem známým stavem vakcinace. Z poznatků při činnosti KHS vyplývá, že při provozu předškolního zařízení mohou vznikat situace, kdy dochází k mísení kolektivů s jedinci s neznámým očkovacím statutem. Zpravidla se jedná o návštěvu hromadných kulturních, společenských a sportovních akcí mimo vlastní zařízení, případně o spojování jednotlivých tříd během dne, v průběhu prázdnin apd. Vyloučit nelze ani nástup nových dětí do zařízení během školního roku.

K výše uvedenému, KHS konstatuje, že jako správnímu orgánu, který je při svém rozhodování vázán zákony a podzákonnými právními předpisy, jí nepřísluší otázku stanovených druhů povinného očkování posuzovat, neboť tak již učinil zákonodárce.

Kazuistika 1

- **Situace po doplnění**

- Není doloženo nové stanovisko PLDD, ani žádný jiný medicínský doklad (ZD)
- Nelze akceptovat „zdravotní tvrzení“ pro výhradu svědomí – neopřeno o důkazy
- Ani v oblasti „filosoficko-etické“ se nelze opřít o víc než o tvrzení – jde o obecný nesouhlas
- Proti stojí listinný důkaz z KHS o důležitosti kolektivní imunity, vč. mísení kolektivů

- **Výsledek**

- Pro vyhovění na základě tvrzení o kontraindikaci či imunitě chybí podklady
- Pro vyhovění na základě testu proporcionality chybí dostatečné podklady
- Žádost zamítnuta, v odvolacím řízení dle dostupných informací potvrzeno

Kazuistika 2

- **Skutkový stav**

- 3-leté dítě, 2022 rodiče žádají o přijetí do MŠ
- Z povinných očkování chybí pouze MMR-Priorix
- PLDD neuvádí žádnou kontraindikaci ani imunitu této vakcíny, doporučuje však přijetí do MŠ (??)

- **Argumenty žadatelů**

- Akceptace očkování, kromě MMR
- Uvádějí zdravotní problémy v rodině a v komunitě blízkých po očkování
- Uvádějí problémy s alergiemi u dítěte i příbuzných
- „Obvyklá“ formulace žádosti včetně judikatury

- **Postup**

- MŠ žádost zamítá, odvolání
- KÚ odvolání vyhověl, vrací s požadavkem na důslednější test proporcionality

Kazuistika 2

- **Postup MŠ po vrácení odvolacím orgánem**

- Informuje žadatele o dalším postupu v řízení a náležitosti testu proporcionality
- V intencích názoru KÚ (závazný) požaduje doplnění medicínských a dalších skutečností pro test proporcionality
- Dotaz na KHS, zde jen „standardní“ citace zákona a informace o pokutě
- Vyzývá žadatele k doložení důkazů a stanoví lhůtu
- Následně nařizuje ústní jednání

- **Vývoj situace**

- Žadatel doručuje výpisy ze zdravotnické dokumentace své a dítěte, byt' od jiného lékaře (PL pro dospělé)
- Písemně i při ústním jednání (protokolováno) uvádí individuální výhrady právě proti MMR-Priorix

- **Výsledek**

- Shledána výjimka pro výhradu svědomí, zejména na základě zdravotnických dokumentací (ne uznatelná kontraindikace pro absenci stanoviska PLDD, ale přihlédnuto k doporučení PLDD přijmout a rizikům vakcinace popsaným jiným lékařem)
- Konstatována přítomnost ostatních očkování, proporcionalita při odmítání MMR, konkrétně doložené obavy, konkrétně doložené dopady
- Žádosti vyhověno v rozsáhle odůvodněném rozhodnutí, dítě přijato

Neodkladná péče, odmítání pacientů

Definice: Plánovaná a neodkladná péče

- **Druhy zdravotní péče podle časové naléhavosti jejího poskytnutí jsou**
 - a) **neodkladná péče**, jejímž účelem je **zamezit** nebo **omezit** vznik **náhlých stavů**, které bezprostředně ohrožují život nebo by mohly vést k náhlé smrti nebo **vážnému ohrožení zdraví**, nebo **způsobují náhlou** nebo **intenzivní bolest** nebo náhlé změny chování pacienta, který ohrožuje sebe nebo své okolí,
 - b) **akutní péče**, jejímž účelem je **odvrácení vážného zhoršení** zdravotního stavu nebo **snížení rizika vážného zhoršení** zdravotního stavu tak, aby byly **včas zjištěny skutečnosti nutné pro stanovení nebo změnu individuálního léčebného postupu** nebo aby se pacient nedostal do stavu, ve kterém by ohrozil sebe nebo své okolí,
 - c) **nezbytná péče**, kterou z lékařského hlediska vyžaduje zdravotní stav pacienta, který je zahraničním pojištěncem, s přihlédnutím k povaze dávek a k délce pobytu na území České republiky; v případě zahraničních pojištěnců z členského státu Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarské konfederace musí být zdravotní péče poskytnuta v takovém rozsahu, aby zahraniční pojištěnec nemusel vycestovat do země pojištění dříve, než původně zamýšlel,
 - d) **plánovaná péče**, která není zdravotní péčí uvedenou v písmenech a), b) nebo c).

Odmítnutí péče (§ 48 ZoZS)

- **Poskytovatel, kterého si pacient zvolil, může odmítnout přijetí pacienta do péče, pokud**
 - a) by přijetím pacienta bylo **překročeno únosné pracovní zatížení** nebo jeho přijetí **brání provozní důvody (NEBO)**, personální zabezpečení nebo technické a věcné vybavení zdravotnického zařízení; **překročením únosného pracovního zatížení** se rozumí stav, kdy by zajištěním zdravotních služeb o tohoto pacienta došlo ke snížení úrovně kvality a bezpečnosti zdravotních služeb poskytovaných pacientům již přijatým,
 - b) (přílišná vzdálenost místa pobytu a výkon návštěvní služby), nebo
 - c) **není pojištěncem zdravotní pojišťovny, se kterou má poskytovatel uzavřenu smlouvu** podle zákona o veřejném zdravotním pojištění ...
- **Výjimky**
 - Poskytovatel **nesmí odmítnout přijetí pacienta do péče podle odstavce I** ...jde-li o pacienta, kterému je třeba poskytnout **neodkladnou péči**, jde-li o **porod** nebo jde o zdravotní služby, které jsou nezbytné z hlediska ochrany veřejného zdraví nebo ochrany zdraví při práci, dále jde-li o krizové situace nebo výkon ochranného léčení nařízeného soudem, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak.
- **Písemné uvedení důvodů**
 - **Důvody odmítnutí přijetí pacienta** do péče podle odstavce I ...posuzuje poskytovatel.
 - Poskytovatel o odmítnutí přijetí do péče podle odstavce I ... vydá pacientovi **písemnou zprávu**, ve které je uveden důvod odmítnutí

Vybraná témata podrobněji: Osobnost a svéprávnost, souhlasy, nezletilí

Definice: Osobnost a svéprávnost (NOZ)

- **§ 15**

- (1) Právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti.
- (2) Svéprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat).

- **§ 23**

- Člověk má právní osobnost **od narození až do smrti**.

- **Definice:**

- Od narození...
- Do smrti...

NOZ, nezletilí, nesvéprávní

▪ § 31 NOZ, nezletilí

- Má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku.

▪ § 32

- (1) Udělil-li zákonný zástupce nezletilému, který nenabyl plné svéprávnosti, ve shodě se zvyklostmi soukromého života souhlas k určitému právnímu jednání nebo k dosažení určitého účelu, je nezletilý schopen v mezích souhlasu sám právně jednat, pokud to není zákonem zvlášť zakázáno; souhlas může být následně omezen i vzat zpět.
- (2) Je-li zákonných zástupců více, postačí, projeví-li vůči třetí osobě vůli alespoň jeden z nich; to neplatí, pokud třetí osoba věděla, že si zástupci odporují.

▪ § 36

- (2) I když je nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, způsobilý jednat v určité záležitosti samostatně, lze podmínit, že následky právního jednání nastanou až souhlasem zákonného zástupce nezletilého uděleným v určené lhůtě, jinak ve lhůtě dvou týdnů od vyžádání; to neplatí pro právní jednání osobní povahy a právní jednání podle § 33.

NOZ, nezletilí, nesvéprávní

- **Dospělí a svéprávnost: Více možností**
 - Plná svéprávnost (svéprávný jedná sám)
 - Plná svéprávnost a plná moc (svéprávný může jednat sám, ale pověřuje plnou mocí jiného)
 - Předběžné prohlášení, § 38 a násl. (svéprávný, očekávám nezpůsobilost, zařizuji se pro ten případ)
 - Smlouva o nápomoci, § 45 a násl. (svéprávný, ale už potřebuji nápomoc, sjednávám si podpůrce se souhlasem soudu)
 - Zastoupení členem domácnosti, § 49 a násl. (nesvéprávný, zatím nemám opatrovníka, zastupuje člen domácnosti se souhlasem soudu)
 - Omezení svéprávnosti, § 55 a násl. (obvykle částečné, nutný úkon soudu, ustanoví opatrovníka; činnost opatrovnické rady)

NOZ: Právní úkony, výklad, neplatnost

▪ § 555

- (1) Právní jednání se **posuzuje podle svého obsahu**.
- (2) Má-li být určitým právním jednáním **zastřeno jiné právní jednání**, posoudí se **podle jeho pravé povahy**.

▪ § 581

- Není-li osoba plně svéprávná, je **neplatné právní jednání, ke kterému není způsobilá**.
- Neplatné je i **právní jednání osoby jednající v duševní poruše, která ji činí neschopnou právně jednat**.

§ 31, poučení

- **§ 31 (1) Poskytovatel je povinen**

- a) zajistit, aby byl pacient srozumitelným způsobem v dostatečném rozsahu informován o svém zdravotním stavu a o navrženém individuálním léčebném postupu a všech jeho změnách ,
- b) umožnit pacientovi nebo osobě určené pacientem klást doplňující otázky, vztahující se k jeho zdravotnímu stavu a navrhovaným zdravotním službám, které musí být srozumitelně zodpovězeny.

§ 31, poučení

- **§ 31 (2) Informace o zdravotním stavu obsahuje údaje o**
 - a) příčině a původu nemoci, jsou-li známy, jejím stadiu a předpokládaném vývoji,
 - b) účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaných zdravotních služeb, včetně jednotlivých zdravotních výkonů,
 - c) jiných možnostech poskytnutí zdravotních služeb, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích pro pacienta,
 - d) další potřebné léčbě,
 - e) omezeních a doporučeních ve způsobu života s ohledem na zdravotní stav a
 - f) možnosti ... vzdát se podání informace o zdravotním stavu podle § 32 a... určit osoby podle § 32 a 33 nebo vyslovit zákaz o podávání informací o zdravotním stavu podle § 33.
- **Informace o zdravotním stavu je pacientovi sdělena při přijetí do péče a dále vždy, je-li to s ohledem na poskytované zdravotní služby nebo zdravotní stav pacienta účelné.**

Poučení o alternativách, konzultační služby

- **§ 46 (1) Poskytovatel je povinen zajistit**

- c) aby byl pacient **informován o dalších zdravotních službách** a dalších možných sociálních službách, které mohou zlepšit jeho zdravotní stav, zejména o možnostech sociální, pracovní a pedagogické rehabilitace,
- d) aby jinému poskytovateli nebo jinému zdravotnickému pracovníkovi, od nichž si pacient vyžádal **konzultační služby**, byly **zpřístupněny informace vedené o zdravotním stavu pacienta ve zdravotnické dokumentaci**, které jsou pro poskytnutí konzultačních služeb nezbytně nutné,

§ 33, další úkony pacienta

- (I) Pacient může **při přijetí do péče určit osoby**, které mohou být
 - informovány o jeho zdravotním stavu, a současně může určit, zda tyto osoby mohou
 - nahlížet do zdravotnické dokumentace o něm vedené nebo do jiných zápisů vztahujících se k jeho zdravotnímu stavu, pořizovat si výpisy nebo kopie těchto dokumentů a
 - zda mohou v případech podle § 34 odst. 7 vysslovit souhlas nebo nesouhlas s poskytnutím zdravotních služeb.
- Pacient může určit osoby nebo vyslovit zákaz poskytovat informace o zdravotním stavu kterékoliv osobě kdykoliv po přijetí do péče, rovněž může určení osoby nebo vyslovení zákazu poskytovat informace o zdravotním stavu kdykoliv odvolat.

§ 34, souhlas pacienta

- **(1) Souhlas s poskytnutím zdravotních služeb se pokládá za**
 - a) svobodný, je-li dán bez jakéhokoliv nátlaku,
 - b) informovaný, je-li pacientovi před vyslovením souhlasu podána informace podle § 31; souhlas se pokládá za informovaný také v případě, že se pacient podle § 32 odst. 1 podání informace vzdal.
- **(2) Písemná forma souhlasu se vyžaduje, pokud tak stanoví jiný právní předpis nebo pokud tak s ohledem na charakter poskytovaných zdravotních služeb určí poskytovatel. Souhlas s hospitalizací musí být vždy v písemné formě. Na vyžádání je pacientovi poskytnuta kopie písemné formy souhlasu.**

§ 34, souhlas pacienta

- (3) Pacientovi, kterému byla podána informace o zdravotním stavu nebo se podání informace podle § 32 odst. 1 vzdal a který odmítá vyslovit souhlas s poskytnutím zdravotních služeb, nejde-li o případ, kdy lze zdravotní služby poskytnout bez souhlasu, je opakovaně podána informace o jeho zdravotním stavu v rozsahu a způsobem, ze kterého je zřejmé, že neposkytnutí zdravotních služeb může vážně poškodit jeho zdraví nebo ohrozit život. Jestliže pacient i nadále odmítá vyslovit souhlas, učiní o tom písemné prohlášení (revers).

Nezletilí, nesvéprávní

▪ § 35

- (1) Při poskytování zdravotních služeb **nezletilému pacientovi** je třeba zjistit jeho názor na poskytnutí zamýšlených zdravotních služeb, jestliže je to přiměřené **rozumové a volní vyspělosti jeho věku**. Tento názor musí být zohledněn jako faktor, jehož závažnost narůstá úměrně s věkem a stupněm rozumové a volní vyspělosti nezletilého pacienta. Pro vyslovení **souhlasu** s poskytnutím zdravotních služeb **nezletilému pacientovi** se **použijí právní předpisy upravující svéprávnost fyzických osob⁴⁹⁾** s tím, že nezletilému pacientovi lze zamýšlené zdravotní služby poskytnout na základě jeho souhlasu, jestliže je provedení takového úkonu **přiměřené jeho rozumové a volní vyspělosti odpovídající jeho věku**. Tím není dotčena možnost poskytování zdravotních služeb bez souhlasu.
- (2) Poskytnutí zdravotních služeb na základě souhlasu nezletilého pacienta **nebrání tomu**, aby ošetřující zdravotnický pracovník podal zákonnému zástupci informaci o poskytnutých zdravotních službách nebo zdravotním stavu nezletilého pacienta.

Nezletilí, nesvéprávní

▪ § 35

- (3) Jde-li o zdravotní služby, které spočívají v poskytnutí
 - a) neodkladné péče, která není péčí podle § 38 odst. 4, nebo
 - b) akutní péče, a
- souhlas zákonného zástupce **nelze získat bez zbytečného odkladu**, rozhodne o jejich poskytnutí **ošetřující zdravotnický pracovník**. To neplatí, lze-li zdravotní služby poskytnout podle odstavce I na základě souhlasu nezletilého pacienta.
- (4) Jde-li o pacienta s **omezenou svéprávností**, odstavce **I až 3 se použijí obdobně** s tím, že věk pacienta se nezohledňuje.
- (5) Jde-li o pacienta uvedeného v § 28 odst. 4, poskytovatel vyloučí, má-li podezření, že je tento pacient zneužíván nebo týrán, popřípadě, že je ohrožován jeho zdravý vývoj, přítomnost osob uvedených v § 28 odst. 3 písm. e) při poskytování zdravotních služeb, pokud jde o vyšetření za účelem vyloučení známek uvedených skutečností.

Dříve vyslovená přání

▪ § 36 Dříve vyslovené přání

- (1) Pacient může pro případ, kdy by se dostal do takového zdravotního stavu, ve kterém nebude schopen vyslovit souhlas nebo nesouhlas s poskytnutím zdravotních služeb a způsobem jejich poskytnutí, tento souhlas nebo nesouhlas předem vyslovit (dále jen „dříve vyslovené přání“).
- (2) Poskytovatel bude brát zřetel na dříve vyslovené přání pacienta, má-li ho k dispozici, a to za podmínky, že v době poskytování zdravotních služeb nastala předvídatelná situace, k níž se dříve vyslovené přání vztahuje, a pacient je v takovém zdravotním stavu, kdy není schopen vyslovit nový souhlas nebo nesouhlas. Bude respektováno jen takové dříve vyslovené přání, které bylo učiněno na základě písemného poučení pacienta o důsledcích jeho rozhodnutí, a to lékařem v oboru všeobecné praktické lékařství, u něhož je pacient registrován, nebo jiným ošetřujícím lékařem v oboru zdravotní péče, s níž dříve vyslovené přání souvisí.
- (3) Dříve vyslovené přání musí mít písemnou formu a musí být opatřeno úředně ověřeným podpisem pacienta. Součástí dříve vysloveného přání je písemné poučení podle odstavce 2.
- (4) Pacient může učinit dříve vyslovené přání též při přijetí do péče poskytovatelem nebo kdykoliv v průběhu hospitalizace, a to pro poskytování zdravotních služeb zajišťovaných tímto poskytovatelem. Takto vyslovené přání se zaznamená do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi; záznam podepíše pacient, zdravotnický pracovník a svědek; v tomto případě se nepostupuje podle odstavce 3.
- (5) Dříve vyslovené přání
 - a) není třeba respektovat, pokud od doby jeho vyslovení došlo v poskytování zdravotních služeb, k nimž se toto přání vztahuje, k takovému vývoji, že lze důvodně předpokládat, že by pacient vyslovil souhlas s jejich poskytnutím; rozhodnutí o nerespektování dříve vysloveného přání pacienta a důvody, které k němu vedly, se zaznamenají do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi,
 - b) nelze respektovat, pokud nabádá k takovým postupům, jejichž výsledkem je aktivní způsobení smrti,
 - c) nelze respektovat, pokud by jeho splnění mohlo ohrozit jiné osoby,
 - d) nelze respektovat, pokud byly v době, kdy poskytovatel neměl k dispozici dříve vyslovené přání, započaty takové zdravotní výkony, jejichž přerušeni by vedlo k aktivnímu způsobení smrti.
- (6) Dříve vyslovené přání nelze uplatnit, jde-li o nezletilé pacienty nebo pacienty s omezenou svéprávností.

ÚS: „Nejlepší zájem dítěte“

- **Ústavní soud III. ÚS 459/03: „Nejlepší zájem dítěte“**
 - Ochrana zdraví a života dítěte, je zcela relevantním a více než dostatečným důvodem pro zásah do rodičovských práv a omezení náboženské svobody, kdy jde o hodnotu, jejíž ochrana je v systému základních práv a svobod jednoznačně prioritní.

§ 38, péče bez souhlasu

- (I) Pacienta lze bez souhlasu hospitalizovat, jestliže
 - a) mu
 - 1. bylo pravomocným rozhodnutím soudu uloženo ochranné léčení formou lůžkové péče,
 - 2. je nařízena izolace, karanténa nebo léčení podle zákona o ochraně veřejného zdraví,
 - 3. je podle trestního řádu nebo občanského soudního řádu nařízeno vyšetření zdravotního stavu,
 - b) ohrožuje **bezprostředně a závažným způsobem sebe nebo své okolí a jeví známky duševní poruchy nebo touto poruchou trpí nebo je pod vlivem návykové látky, pokud hrozbu pro pacienta nebo jeho okolí nelze odvrátit jinak, nebo**
 - c) jeho zdravotní stav **vyžaduje poskytnutí neodkladné péče a zároveň neumožňuje, aby vyslovil souhlas.**

§ 38, péče bez souhlasu

- (4) **Nezletilému pacientovi nebo pacientovi zbavenému způsobilosti k právním úkonům lze **bez souhlasu poskytnout neodkladnou péči**, jde-li o
 - a) případy podle odstavce 3 písm. b) (ohrožuje sebe/okolí), nebo
 - b) zdravotní služby nezbytné k záchraně života nebo zamezení vážného poškození zdraví.**
- (5) **Nezletilému pacientovi nebo pacientovi zbavenému způsobilosti k právním úkonům lze poskytnout neodkladnou péči bez souhlasu zákonného zástupce, pokud je u něj podezření na **týrání, zneužívání nebo zanedbávání**.**

Vybraná témata podrobněji: Přístup do zdravotnické dokumentace

Zdravotnická dokumentace: návaznost

- **§ 45 (2) ZoZS Poskytovatel je povinen**

- *f)* předat zprávu o poskytnutých zdravotních službách registrujícímu poskytovateli v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost, je-li mu tento poskytovatel znám, a na vyžádání též poskytovateli zdravotnické záchranné služby nebo pacientovi; registrující poskytovatel v oboru zubní lékařství nebo v oboru gynekologie a porodnictví má povinnost předat zprávu jen v případě, kdy poskytnutí zdravotních služeb indikoval registrující poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost,
- *g)* předat jiným poskytovatelům zdravotních služeb nebo poskytovatelům sociálních služeb potřebné informace o zdravotním stavu pacienta nezbytné k zajištění návaznosti dalších zdravotních a sociálních služeb poskytovaných pacientovi,

Zdravotnická dokumentace: přístup

- **§ 65 (1) Do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi mohou v přítomnosti zaměstnance pověřeného poskytovatelem nahlížet, pořizovat si její výpisy nebo kopie**
 - a) **pacient, zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta**; do záznamů autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky může pacient, zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta nahlížet nebo si pořizovat výpisy nebo kopie pouze v rozsahu záznamu popisu příznaků onemocnění, diagnózy, popisu terapeutického přístupu a interpretace výsledků testů,
 - b) osoby **určené pacientem, zákonným zástupcem nebo opatrovníkem pacienta**, pěstoun nebo jiná pečující osoba; v případě záznamů autorizovaných psychologických metod a popisu léčby psychoterapeutickými prostředky se postupuje podle písmene a),
 - c) **osoby blízké zemřelému pacientovi** v rozsahu stanoveném v § 33 odst. 4;
 - postupy podle písmene a), b) nebo c) nesmí narušit poskytování zdravotních služeb.
- **§ 66 odst. 4 ZoZS**
 - (4) V případě, že je zdravotnická dokumentace vedena pouze v elektronické podobě, má pacient nebo jiná osoba oprávněná podle § 65 právo **nahlížet dálkovým přístupem nebo na pořízení její kopie na technickém nosiči dat, který si určí**, nebrání-li tomu technické možnosti poskytovatele; to neplatí, požaduje-li listinnou podobu.

Vybraná témata podrobněji: Práva a povinnosti pacienta

Práva pacientů v nemocnici a vnitřní řád

▪ § 28 (3) ZoZS: Pacient má při poskytování zdravotních služeb dále právo

- a) na úctu, důstojné zacházení, na ohleduplnost a respektování soukromí při poskytování zdravotních služeb v souladu s charakterem poskytovaných zdravotních služeb,
- d) být seznámen s **vnitřním řádem** zdravotnického zařízení lůžkové nebo jednodenní péče (dále jen „vnitřní řád“),
- e) na
 - 1. **nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce**, popřípadě osoby určené zákonným zástupcem, pěstouna nebo jiné osoby, do jejíž péče byl pacient na základě rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu svěřen, je-li nezletilou osobou,
 - 2. nepřetržitou přítomnost opatrovníka, popřípadě osoby určené opatrovníkem, je-li osobou, jejíž svéprávnost je omezena tak, že není způsobilá posoudit poskytnutí zdravotních služeb, popřípadě důsledky jejich poskytnutí (dále jen „pacient s omezenou svéprávností“),
 - 3. přítomnost **osoby blízké nebo osoby určené pacientem**,
 - a to v **souladu s jinými právními předpisy a vnitřním řádem**, a **nenaruší-li přítomnost těchto osob poskytnutí zdravotních služeb**; ...
- k) na poskytování zdravotních služeb v co nejméně omezujícím prostředí při zajištění kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb.

▪ § 46 (1) Poskytovatel je povinen zajistit

- a) aby byl pacient seznámen se svými právy a povinnostmi při poskytování zdravotních služeb a vnitřním řádem; **vnitřní řád nesmí zasahovat do práv pacienta nad míru**, která je nezbytně nutná **zejména** pro řádný chod zdravotnického zařízení a respektování práv ostatních pacientů,

§ 41, povinnosti pacienta

- **§ 41 (1) Pacient je při poskytování zdravotních služeb povinen**
 - a) dodržovat navržený individuální léčebný postup, pokud s poskytováním zdravotních služeb vyslovil souhlas,
 - b) řídit se vnitřním řádem,
 - c) uhradit poskytovateli cenu poskytnutých zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění nebo jiných zdrojů, které mu byly poskytnuty s jeho souhlasem,
 - d) pravdivě informovat ošetřujícího zdravotnického pracovníka o dosavadním vývoji zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech¹⁶⁾, o zdravotních službách poskytovaných jinými poskytovateli, o užívání léčivých přípravků, včetně užívání návykových látek, a dalších skutečnostech podstatných pro poskytování zdravotních služeb,
 - e) nepožívat během hospitalizace alkohol nebo jiné návykové látky a podrobit se na základě rozhodnutí ošetřujícího lékaře v odůvodněných případech vyšetření za účelem prokázání, zda je nebo není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.
- **§ 41 (2) Povinnosti podle odstavce 1 písm. c) a d) náleží **zákonnému zástupci pacienta nebo opatrovníkovi**. Zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta je povinen vytvořit podmínky pro splnění povinností pacientem podle odstavce 1 písm. a), b) a e). Povinnosti podle odstavce 1 písm. a) a d), je-li pacient hospitalizován, se pro zákoného zástupce pacienta použijí přiměřeně; povinnost podle odstavce 1 písm. b), c) a e) platí i pro zákoného zástupce.**

§ 41, povinnosti pacienta

- § 41 (3) Pacient, zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta, osoba určená pacientem, osoba blízká pacientovi nebo osoba ze společné domácnosti jsou povinni **prokázat svou totožnost občanským průkazem, jestliže o to poskytovatel nebo zdravotnický pracovník, jehož prostřednictvím poskytovatel poskytuje pacientovi zdravotní služby, požádá.** Povinnost prokázat se občanským průkazem má rovněž osoba, která uplatňuje podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu právo na informace o zdravotním stavu pacienta, a osoba, která hodlá hospitalizovaného pacienta navštívit a není osobou podle věty první. Má-li zdravotnický pracovník pochybnost, zda jde o osobu blízkou, osvědčí osoba blízká tuto skutečnost čestným prohlášením, ve kterém uvede své kontaktní údaje a číslo průkazu totožnosti; čestné prohlášení je součástí zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi.
- § 41 (4) Jestliže pacient, zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta **odmítne prokázání totožnosti** podle odstavce 3, může poskytovatel nebo zdravotnický pracovník **odmítnout poskytnutí zdravotní služby**, nejde-li o pacienta, kterému je třeba poskytnout **neodkladnou péči**. Odmítne-li prokázání totožnosti jiná osoba uvedená v odstavci 3, může poskytovatel nebo zdravotnický pracovník **odmítnout této osobě poskytnutí požadované součinnosti nebo jí neumožnit návštěvu hospitalizovaného pacienta.** To neplatí, potvrdí-li pacient totožnost osoby. O odmítnutí návštěvy poskytovatel nebo zdravotnický pracovník ihned informuje hospitalizovaného pacienta, popřípadě ihned po té, co sdělení této informace umožní zdravotní stav pacienta.

Vybraná témata podrobněji: Časová a místní dostupnost péče

Nárok na časovou a místní dostupnost (§ 40 ZoVZP)

- **Zdravotní pojišťovny jsou povinny zajistit svým pojištěncům**
 - a) **místní dostupnost** hrazených služeb. Místní dostupností se rozumí **přiměřená vzdálenost místa poskytování hrazených služeb vzhledem k místu trvalého pobytu nebo k místu bydliště pojištěnce**. Místní dostupnost se vyjadřuje **dojezdovou dobou**. Místní dostupnost **zdravotnické záchranné služby** stanoví zákon, upravující zdravotnickou záchrannou službu. Dojezdovou dobou se pro účely tohoto zákona rozumí **doba v celých minutách**, která odpovídá efektivní dostupnosti místa dopravním prostředkem rychlostí která je přiměřená typu pozemní komunikace a je v souladu se zákonem upravujícím provoz na pozemních komunikacích. Dojezdové doby stanoví vláda nařízením
 - b) **časovou dostupnost hrazených služeb**. Časovou dostupností se rozumí zajištění poskytnutí **neodkladných a akutních hrazených služeb** ve lhůtě **odpovídající jejich naléhavosti**. Lhůty vyjadřující časovou dostupnost **plánovaných** hrazených služeb stanoví vláda nařízením.
- **Nařízení vlády 307/2012 o časové a místní dostupnosti**
 - 60-minutová místní dostupnost plánované lůžkové péče v základních oborech
 - 35-minutová místní dostupnost praktika či dětského praktika, 60- či 90-minutové dostupnosti specialistů
 - Časová dostupnost plánované péče: vybrané zákroky maximální čekací doba, dále dle individuálního posouzení lékařem

Jak si poradit s (ne)dostupností péče

- **Urgentní situace (porody, neodkladná péče)**

- Znat § 48 odst. 3) zákona 372/2011 Sb. o nemožnosti odmítnout (ani z kapacitních důvodů)
- Úkol pro příbuzného či doprovod pacienta...

- **Nedostupnost plánované péče**

- Odmítnutí poskytovatelem „z kapacitních důvodů“: Požadovat písemné potvrzení dle § 48/5 zákona
- Možnost přezkumu důvodnosti Krajským úřadem, odborem zdravotnictví
- Možnost přezkumu zdravotní pojišťovnou

- **Povinnosti pojišťovny zajistit dostupnost péče**

- Obrátit se na pojišťovnu v případě nezajištění
- Stížnost na Ministerstvo zdravotnictví, dohled nad zdravotními pojišťovnami, možnost postihu dle § 45a

- **Soudní žaloba na splnění povinnosti**

- Smluvního poskytovatele, který nedůvodně odmítá přijetí či poskytnutí péče
- Zdravotní pojišťovny, která nezajistila smluvně dostupnost

Vybraná témata podrobněji: Příplácení na péči

Příplácení: Kdy ano a kdy ne

Nečekejte a platte. Lékaři tahají z pacientů tisíce

dnes 5:55
Právo, kab

Magnetická rezonance bez čekání vyjde ve zdravotnickém centru v Praze na 2600 korun, gynekologie s nadstandardním jednáním i na několik tisíc ročně, na endokrinologii pacient platí za komunikaci e-mailem, jinde dokonce dvě stovky i za pouhé stanovení data předepsané lékařské prohlídky.

Ilustrační snímek

Nejsou to úplatky potajmu strkané do kapes zdravotníkům, ale zcela otevřeně vyžadované a běžné platby, jak se Právo přesvědčilo u konkrétních zdravotnických firem. Ministerstvo zdravotnictví přitom velkou část takovýchto poplatků pokládá za protiprávní.

DOSTÁL CONSULTING

EXCELLENCE IN HEALTH & PHARMA

Příplácení: Kdy ano a kdy ne

- **§ 11 (1) ZoVZP:**

- Pojištěnec má právo...na poskytnutí hrazených služeb v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem, přičemž poskytovatel nesmí za tyto hrazené služby přijmout od pojištěnce žádnou úhradu,

- **§ 28 (3) ZoZS: Pacient má při poskytování zdravotních služeb dále právo**

- f) být předem informován o ceně poskytovaných zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a o způsobu jejich úhrady, pokud to jeho zdravotní stav umožňuje,

- **§ 45 (2) ZoZS: Poskytovatel je povinen**

- a) informovat pacienta o ceně poskytovaných zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění, a to před jejich poskytnutím, a vystavit účet za uhrazené zdravotní služby, nestanoví-li jiný právní předpis jinak,
- b) zpracovat seznam cen poskytovaných zdravotních služeb nehrazených a částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění a umístit ho tak, aby byl seznam přístupný pacientům; to neplatí pro poskytovatele lékařské péče,

Jak si poradit s požadavky na zaplacení

- **U lékaře, v ordinaci či v nemocnici**
 - Požadovat poučení o ceně a o tom, proč u smluvního poskytovatele platím
 - Ptát se po ceníku služeb, vzít si účtenku, vzít si návrh smlouvy
 - Zdokumentovat neposkytnutí služeb při nezaplacení (jako u odmítání)
- **Možnost přezkumu neoprávněných požadavků – zdravotnické instituce**
 - Krajský úřad, odbor zdravotnictví
 - Zdravotní pojišťovna
- **Možnost přezkumu neoprávněných požadavků – soudy a policie**
 - Přestupek či trestný čin podvodu
 - Občanskoprávní řízení o vrácení peněz, případně náhradu škody

Vybraná témata podrobněji: Doplatky na léky

Stanovení cen a úhrad léčiv

• § 15/5 ZVZP

- Ze zdravotního pojištění se hradí při poskytování **ambulantní** zdravotní péče **léčivé přípravky, včetně léčivých přípravků pro moderní terapie a zvláště účtovaných léčivých přípravků**, a potraviny pro zvláštní lékařské účely, pokud pro ně **SÚKL rozhodl o vyšší úhradě**
- Ze zdravotního pojištění se při poskytování **lůžkové péče plně hradí léčivé přípravky (...), zdravotnické prostředky, léčivé přípravky pro moderní terapii a tkáně a buňky, v provedení nejméně ekonomicky náročném**, v závislosti **na míře a závažnosti onemocnění**, a pojištěnec se **na jejich úhradě nepodílí**.

• Léčivé přípravky v ambulantní péči

- V ambulantní péči stanoví maximální cenu a úhradu SÚKL
- Rozdíl mezi cenou a úhradou: Doplátkový lék (výše závisí na skutečné ceně a obchodní příirážce)
- Právo na poučení o možné záměně za lék s nižším doplatkem
- Roční limit na doplatky, 5000/1000/500 Kč, pojišťovna vrací, ale pozor na to, co se (ne)započítává
- Pozor též na indikační a preskripční omezení

• Zdravotnické prostředky v ambulantní péči

- Příloha zákona a činnost SÚKL
- Taktéž pozor na podmínky a omezení úhrady (spoluúčast, maximální hranice)

• Léky a zdravotnické prostředky v nemocnici

- Dělicí linie: definice lůžkové péče
- Pravidlo „ekonomicky nejméně náročné varianty“, která je plně hrazena
- Právo na poučení, individuální přístup, „vzhledem k potřebě pacienta“

Limity doplatků (§16b ZVZP)

- **Pokud celková částka uhrazená pojištěncem nebo za něj jeho zákonným zástupcem za doplatky za předepsané ze zdravotního pojištění částečně hrazené léčivé přípravky nebo potraviny pro zvláštní lékařské účely, vydané na území České republiky, překročí v kalendářním roce**
 - limit ve výši 5 000 Kč,
 - u dětí mladších 18 let, včetně kalendářního roku, ve kterém dovršily 18. rok věku, a u pojištěnců starších 65 let, včetně kalendářního roku, ve kterém dovršili 65. rok věku, ve výši 1 000 Kč
 - u pojištěnců, kteří jsou poživateli invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně a doložili tuto skutečnost kopií rozhodnutí o invalidním důchodu pro invaliditu třetího stupně, u pojištěnců, kteří byli uznáni invalidními ve druhém nebo třetím stupni, ale nejsou poživateli invalidního důchodu z jiných důvodů, a doložili tuto skutečnost kopií posudku o posouzení zdravotního stavu, a u pojištěnců starších 70 let, včetně kalendářního roku, ve kterém dovršili 70. rok věku, ve výši 500 Kč,
- **je zdravotní pojišťovna povinna uhradit pojištěnci nebo jeho zákonnému zástupci částku, o kterou je tento limit překročen.**
- **Do limitu podle věty první se započítávají doplatky na částečně hrazené léčivé přípravky nebo potraviny pro zvláštní lékařské účely s obsahem stejné léčivé látky a stejné cesty podání pouze ve výši vypočtené podle doplatku na léčivý přípravek nebo potravinu pro zvláštní lékařské účely, jehož doplatek na množstevní jednotku této léčivé látky je nejnižší a u kterého nebylo zjištěno přerušení nebo ukončení dodávání.**
- **To neplatí, pokud předepisující lékař na receptu vyznačil, že předepsaný léčivý přípravek nelze nahradit (§ 32 odst. 2); v takovém případě se do limitu započítává doplatek v plné výši.**
- **Do limitu se nezapočítávají doplatky na částečně hrazené léčivé přípravky nebo potraviny pro zvláštní lékařské účely obsahující léčivé látky určené k podpůrné nebo doplňkové léčbě a doplatky na částečně hrazené individuálně připravované léčivé přípravky; to neplatí, jde-li o léčivé přípravky a potraviny pro zvláštní lékařské účely předepsané na recept pojištěncům starším 65 let, včetně dne, ve kterém dovršili 65. rok věku.**

Limity doplatků (§16b ZVZP)

- **(2) Zdravotní pojišťovna je povinna uhradit pojištěnci nebo jeho zákonnému zástupci částku, o kterou překračuje součet doplatků započitatelných do limitu, oznámených poskytovateli lékařské péče zdravotní pojišťovně podle odstavce 4, limit podle odstavce I, a to do 60 kalendářních dnů po uplynutí kalendářního čtvrtletí, ve kterém byl limit překročen.**
- **V kalendářních čtvrtletích následujících po kalendářním čtvrtletí, ve kterém byl limit podle odstavce I již překročen, je zdravotní pojišťovna povinna uhradit pojištěnci nebo jeho zákonnému zástupci částku ve výši součtu doplatků započitatelných do limitu za příslušné kalendářní čtvrtletí, oznámených poskytovateli lékařské péče zdravotní pojišťovně podle odstavce 4, a to do 60 kalendářních dnů po uplynutí každého takového kalendářního čtvrtletí.**
- **Částku podle věty první nebo druhé, která v kalendářním čtvrtletí nepřesáhla 200 Kč, uhradí zdravotní pojišťovna do 60 kalendářních dnů po uplynutí čtvrtletí, ve kterém byl v součtu s touto částkou limit podle odstavce I překročen nejméně o 200 Kč.**

Vybraná témata podrobněji: Prevence

Prevence aneb lepší je zůstat zdravý

- **Dříve... Zákon „o péči o zdraví lidu“**

*Péči společnosti o zdraví lidu musí odpovídat **snaha každého jednotlivce žít zdravě** a **vyvarovat se vlivů škodlivě působících** na jeho zdraví*

- **I dnes... Zákon „o veřejném zdravotním pojištění“**

*Pojištěnec je **povinen**...*

- e) **podrobit se na vyzvání preventivním prohlídkám**, pokud tak stanoví tento zákon nebo obecně závazné právní předpisy,
 - f) **dodržovat opatření směřující k odvrácení nemocí**,
 - g) **vyvarovat se jednání, jehož cílem je vědomé poškození vlastního zdraví**
- **Sankční mechanismy zatím spíše chybí..**
 - Regresy dle § 55 ZoVZP, ale jen u újmy jednáním třetí osoby
 - Navrhované bonifikace?

Za péči o své zdraví lázeňské pobyty zdarma? Válek chce motivovat občany k řádné prevenci nemocí

Ministr zdravotnictví dnes oznámil, že plánuje bonifikovat ty, kteří se starají o své zdraví. Dostat by mohli například lázeňské pobyty zdarma. Vyvrátil naopak vyšší pojistné pro ty, kteří na řádné prohlídky nechodí.

SDÍLET ČLÁNEK

Uložit

Zdroj: Unplash/CRYSTAL WEED cannabis/volně k užití

Prevence: Vyhláška 70/2012 Sb.

- **§ I Druhy preventivních prohlídek a poskytovatelé, kteří je provádějí**
- **(1) Druhy preventivních prohlídek jsou preventivní prohlídka v oboru**
 - a) všeobecné praktické lékařství (**všeobecná preventivní prohlídka**),
 - b) praktické lékařství pro děti a dorost (**všeobecná preventivní prohlídka dětí**),
 - c) zubní lékařství (**zubní preventivní prohlídka**),
 - d) gynekologie a porodnictví (**gynekologická preventivní prohlídka**).
- **(2) Poskytovatelem provádějícím preventivní prohlídku podle**
 - a) odstavce I písm. a) je registrující poskytovatel ambulantní péče v oboru všeobecné praktické lékařství,
 - b) odstavce I písm. b) je registrující poskytovatel ambulantní péče v oboru praktické lékařství pro děti a dorost,
 - c) odstavce I písm. c) je registrující poskytovatel ambulantní péče v oboru zubní lékařství,
 - d) odstavce I písm. d) je registrující poskytovatel ambulantní péče v oboru gynekologie a porodnictví.

Všeobecné preventivní prohlídky

- **Všeobecná preventivní prohlídka se provádí vždy jednou za 2 roky, zpravidla po uplynutí 23 měsíců**
- **Obsahem všeobecné preventivní prohlídky je**
 - a) doplnění anamnézy včetně sociální, se zaměřením na její změny, rizikové faktory a profesní rizika; v rodinné anamnéze je zvláštní důraz kladen na výskyt kardiovaskulárních a plicních onemocnění, výskyt hypertenze, diabetes mellitus, poruchy metabolismu tuků a nádorových onemocnění, a na výskyt závislosti,
 - b) kontrola očkování,
 - c) kompletní fyzikální vyšetření včetně změření krevního tlaku, zjištění indexu tělesné hmotnosti a orientačního vyšetření zraku a sluchu; součástí všeobecné preventivní prohlídky je v rámci onkologické prevence zhodnocení rizik z hlediska anamnézy rodinné, osobní a pracovní, vyšetření kůže a u zjištěného podezření na riziko vyšetření per rectum, u mužů při pozitivní rodinné anamnéze nebo při přítomnosti jiných rizikových faktorů klinické vyšetření varlat, u žen od 25 let věku při pozitivní rodinné anamnéze na dědičný nebo familiární výskyt zhoubného nádoru prsu nebo přítomnosti jiných rizikových faktorů klinické vyšetření prsů, a to spolu s poučením o samovyšetřování,
 - d) vyšetření moči diagnostickým papírkem,
 - e) kontrola a zhodnocení výsledků dalších předepsaných preventivních vyšetření, a pokud nebyly v předepsaných termínech provedeny, jejich zajištění; preventivními vyšetřeními jsou:
 - 1. laboratorní vyšetření koncentrace celkového cholesterolu, HDL-cholesterolu, LDL-cholesterolu a triacylglycerolů, a to při první všeobecné preventivní prohlídce po ukončení péče u poskytovatele v oboru praktický lékař pro děti a dorost a dále ve 30, 40, 50 a 60 letech věku,
 - 2. laboratorní vyšetření glykemie při první všeobecné preventivní prohlídce po ukončení péče u poskytovatele v oboru praktický lékař pro děti a dorost a dále ve 30 letech věku a od 40 let věku ve dvouletých intervalech od posledního vyšetření,
 - 3. vyšetření EKG ve 40 letech věku, dále pak ve čtyřletých intervalech,
 - 4. stanovení okultního krvácení ve stolici speciálním testem u osob od 50 let věku; toto vyšetření je možné nahradit doporučením k provedení screeningové kolonoskopie jednou za 10 let; jestliže žena absolvovala vyšetření podle § 7 písm. k) v období kratším než uvedené intervaly a je k dispozici jeho výsledek, vyšetření se nezajišťuje,
 - 5. u žen od 45 let věku ověření, zda je k dispozici výsledek screeningového mamografického vyšetření z posledních 2 let; není-li výsledek tohoto vyšetření k dispozici, lékař doporučí provedení tohoto vyšetření a nezbytných doplňujících vyšetření,
 - 6. laboratorní vyšetření sérového kreatininu a odhad glomerulární filtrace u pacientů trpících diabetem, hypertenzí nebo kardiovaskulárními komplikacemi od 50 let věku ve čtyřletých intervalech,
 - f) u pacientů ve věkovém rozmezí od 45 let do 61 let doporučení preventivního očního vyšetření u poskytovatele ambulantní péče v oboru oftalmologie ve čtyřletých intervalech.

Všeobecné preventivní prohlídky dětí

- **Obsahem všeobecných preventivních prohlídek dětí od narození do 18 měsíců věku je**
 - a) založení zdravotnické dokumentace při přijetí dítěte do péče,
 - b) anamnéza a zjištění změn zdravotního stavu od poslední kontroly, kontrola očkování dítěte, popřípadě doplnění chybějícího očkování, v rozsahu stanoveném právními předpisy upravujícími očkování proti infekčním nemocem I),
 - c) fyzikální vyšetření, jehož součástí je
 - 1. zjištění hmotnosti, délky dítěte a obvodu jeho hlavy, zhodnocení těchto parametrů podle růstových grafů,
 - 2. interní vyšetření,
 - 3. vyšetření psychomotorického vývoje,
 - 4. cílené vyšetření specifické pro daný věk a zjištění zdravotního rizika včetně rizika týrání, zanedbávání a zneužívání dítěte,
 - d) diagnostická rozvaha,
 - e) závěr a poučení rodiče o výživě a režimu dítěte včetně úrazové prevence podle specifík pro daný věk,
 - f) psychoterapeutický rozhovor s rodičem, jde-li o dítě s poruchami zdravotního stavu nebo o dítě ohrožené poruchami zdravotního stavu včetně poruch zdravotního stavu v důsledku vlivu nepříznivého rodinného nebo jiného společenského prostředí.

Všeobecné preventivní prohlídky dětí

- **Dále je obsahem všeobecné preventivní prohlídky**

- a) **novorozence**, která se jako první provádí zpravidla do 2 dnů po propuštění ze zdravotnického zařízení, ve kterém byly poskytnuty zdravotní služby v souvislosti s porodem, a to pokud je to možné v jeho vlastním sociálním prostředí,
 - 1. posouzení sociálního prostředí dítěte, rodinná anamnéza, osobní a těhotenská anamnéza matky, prenatální, perinatální a postnatální anamnéza a zhodnocení lékařské zprávy o novorozenci,
 - 2. vyšetření spočívající v posouzení celkového stavu dítěte, vyšetření kůže a podkožní vrstvy, vlasů a nehtů, vyšetření mízních uzlin, svalstva a kostry, hlavy včetně tvaru, velikosti fontanel a změření obvodu hlavy, dále vyšetření očí a jejich okolí včetně postavení bulbů a spojivek, vyšetření uší, nosu, dutiny ústní, krku, hrudníku, jeho obvodu a tvaru a stavu klíčních kostí, fyzikální nález na srdci a plicích, vyšetření břicha včetně jeho velikosti, palpačního vyšetření nitrobřišních orgánů a pupeční jizvy, dále vyšetření třísel včetně palpačního vyšetření a pulzu na stehenních tepnách, vyšetření genitálu, končetin včetně jejich symetrie, deformity a hybnosti v kyčelních kloubech a vyšetření psychomotorického vývoje včetně novorozeneckých reflexů,
 - 3. ověření provedení screeningového vyšetření sluchu novorozence; pokud toto vyšetření nebylo provedeno, doporučení jeho provedení včetně podání informace o poskytovatelích zdravotních služeb, kteří toto vyšetření provádějí,
 - 4. kontrola preventivního podání vitamínu K a poučení o opakování preventivního podání v indikovaných případech,
 - 5. poučení o preventivním podávání vitamínu D,
 - 6. kontrola dotazníku k definici rizika tuberkulózy, a doporučení dalšího postupu podle vyhlášky upravující očkování proti infekčním nemocem,
 - 7. poučení o péči o novorozence a o kojení, případně o umělé mléčné výživě,

Všeobecné preventivní prohlídky dětí

- **Dále je obsahem všeobecné preventivní prohlídky**

- b) dětí ve 14 dnech věku, kromě vyšetření uvedených v písmenu a) bodě 2, zjištění výživy dítěte, kontrola zahájení preventivního podávání vitamínu D proti křivici, potřebná poučení rodiče dítěte a doporučení odborného ortopedického vyšetření kyčlí mezi třetím až šestým týdnem věku,
- c) dětí v 6 týdnech věku, kromě vyšetření uvedených v písmenu a) bodě 2, kontrola výsledku ortopedického vyšetření a kontrola preventivního podávání vitamínu D, orientační vyšetření zraku, kontrola zahájení očkování a plán dalšího očkování,
- d) dětí ve 3 měsících věku, kromě vyšetření uvedených v písmenu a) bodě 2, kontrola preventivního podávání vitamínu D, kontrola očkování a plán dalšího očkování,
- e) dětí ve 4 až 5 měsících věku, kromě vyšetření uvedených v písmenu a) bodě 2, orientační vyšetření zraku a sluchu, kontrola očkování a plán dalšího očkování, vyšetření uložení varlat u chlapců a poučení o výživě dítěte,
- f) dětí v 6 měsících věku, kromě vyšetření uvedených v písmenu a) bodě 2, kontrola preventivního podávání vitamínu D, kontrola vývoje chrupu a poučení rodiče o nutnosti registrace dítěte u zubního lékaře v druhém půlroce života dítěte a jeho zapojení do pravidelných zubních prohlídek,
- g) dětí v 8 měsících věku, kromě vyšetření uvedených v písmenu a) bodě 2, orientační vyšetření zraku a sluchu,
- h) dětí v 10 až 11 měsících věku, kromě vyšetření uvedených v písmenu a) bodě 2, kontrola preventivního podávání vitamínu D,
- i) dětí ve 12 měsících věku, kromě vyšetření uvedených v písmenu a) bodě 2, zjištění základních antropometrických ukazatelů a jejich zhodnocení, kontrola preventivního podávání vitamínu D, zjištění velikosti velké fontanely, vyšetření zraku a sluchu, vývoje řeči a chrupu a potřebná poučení rodiče dítěte, informace o hygieně dutiny ústní, individuální zvážení celkového příjmu fluoridů, doporučení stomatologického vyšetření, kontrola očkování a plán dalšího očkování dítěte,
- j) dětí v 18 měsících věku, kromě vyšetření uvedených v písmenu a) bodě 2, kontrola stavu velké fontanely, vývoje a stavu chrupu včetně doporučení stomatologického vyšetření, vyšetření zraku a sluchu, posouzení psychomotorického vývoje se zaměřením na hrubou a jemnou motoriku, rozvoj řeči a sociální chování dítěte, provedení vyšetření za účelem včasného zachytu poruch autistického spektra, v případě nejednoznačného výsledku vyšetření doporučení kontrolního vyšetření za účelem včasného zachytu poruch autistického spektra, a to po 6 měsících ode dne prvního vyšetření, kontrola očkování a plán dalšího očkování dítěte.

Všeobecné preventivní prohlídky dětí

- **Obsahem všeobecných preventivních prohlídek dětí ve 3 letech věku je**

- a) rozhovor s rodičem zaměřený na nová anamnestická fakta, kontrola a plán očkování dítěte, popřípadě doplnění chybějícího očkování, v rozsahu stanoveném právními předpisy upravujícími očkování proti infekčním nemocem I),
- b) zhodnocení psychosomatického vývoje, jemné a hrubé motoriky, sociálního chování, komunikačních schopností a hygienických návyků dítěte,
- c) zjištění hmotnosti a výšky, zhodnocení těchto parametrů podle růstových grafů z důvodu odhalení případné podvýživy, nadváhy nebo obezity,
- d) kompletní fyzikální vyšetření včetně prohlídky kůže a vyloučení známek týrání, zanedbávání a zneužívání dítěte,
- e) vyšetření očí a zraku,
- f) vyšetření řeči, hlasu a sluchu,
- g) orientační vyšetření laterality a rozlišení barev,
- h) vyšetření moči diagnostickým papírkem,
- i) vyšetření krevního tlaku a pulzu,
- j) vyšetření dutiny ústní, popřípadě doporučení stomatologického vyšetření,
- k) vyšetření genitálu a u dívek zjištění případného výtoku,
- l) závěrečný rozhovor lékaře s rodičem zaměřený k získání aktivní spolupráce, poučení rodiče o výživě a režimu dítěte včetně úrazové prevence podle specifík pro daný věk, popřípadě podpurný psychoterapeutický rozhovor, zejména jde-li o vážně nemocné dítě, ohrožené dítě a problematiku funkčnosti rodiny.

- **Obsahem všeobecných preventivních prohlídek dětí v 5 letech věku je kromě úkonů uvedených v odstavci I**

- a) zjištění hmotnosti a výšky, zjištění hmotnostně-výškového poměru a posouzení růstu dítěte podle růstových grafů z důvodu odhalení případné podvýživy, nadváhy nebo obezity, zhodnocení psychomotorického vývoje a komunikačních schopností k předběžnému posouzení školní zralosti,
- b) vyšetření znalosti barev s požadavkem jejich samostatného slovního označení,
- c) kontrola hygienických návyků dítěte se zaměřením na pomočování,
- d) vyšetření koncentrace celkového cholesterolu, HDL-cholesterolu, LDL-cholesterolu a triacylglycerolů, vyskytuje-li se v rodinné anamnéze ischemická choroba srdeční, infarkt myokardu, angina pectoris, náhlé cévní mozkové příhody nebo hyperlipoproteinemie do 55 let věku a další rizikové faktory,
- e) podání informace o vyšetření sluchu dítěte metodou tónové audiometrie včetně podání informace o poskytovatelích zdravotních služeb, kteří toto vyšetření provádějí.

Všeobecné preventivní prohlídky dětí

- **Obsahem všeobecných preventivních prohlídek dětí v 7, 9, 11 a 13 letech věku je**

- a) rozhovor s rodičem zaměřený na nová anamnestická fakta včetně cílených dotazů směřujících k včasnému odhalení nemocí a stavů, které se v počátku projevují nejasnými příznaky; vyloučení známek týrání, zanedbávání a zneužívání dítěte, počátků různých závislostí a rizikového chování dítěte; posouzení sociálního chování dítěte a komunikačních schopností; poučení o zdravém životním stylu včetně úrazové prevence podle specifik pro daný věk, posouzení funkčnosti rodiny,
- b) kontrola a plán dalšího očkování dítěte v 10 až 11 a 13 letech, popřípadě doplnění chybějícího očkování v rozsahu stanoveném vyhláškou upravující očkování proti infekčním nemocem, ve 13 letech věku poučení o možnosti očkování proti lidskému papilomaviru,
- c) zjištění hmotnosti a výšky dítěte, zjištění indexu tělesné hmotnosti a posouzení růstu dítěte podle růstových grafů z důvodu odhalení případné podvýživy, nadváhy nebo obezity,
- d) kompletní fyzikální vyšetření včetně pohybového aparátu, prohlídka kůže, mizních uzlin, štítné žlázy a sekundárních pohlavních znaků,
- e) vyšetření moči diagnostickým papírkem,
- f) vyšetření krevního tlaku a pulzu,
- g) vyšetření zraku, ve 13 letech věku vyšetření barvocitu,
- h) vyšetření sluchu, řeči a hlasu,
- i) vyšetření dutiny ústní, stavu chrupu, popřípadě doporučení stomatologického vyšetření,
- j) zhodnocení psychosociálního vývoje a motorických dovedností u dětí ve 13 letech věku; poučení vztahující se ke zdravotním rizikům a důsledkům souvisejících se sexuálním životem včetně poučení o chráněném sexu, u dívek dotaz na menstruační cyklus,
- k) zhodnocení rizik do dalšího života vyplývajících z rodinné i osobní anamnézy, ve 13 letech věku případně vyjádření k plánovanému studijnímu zaměření,
- l) ve 13 letech věku vyšetření koncentrace celkového cholesterolu, HDL-cholesterolu, LDL-cholesterolu a triacylglycerolů, vyskytuje-li se v rodinné anamnéze do 55 let věku ischemická choroba srdeční, infarkt myokardu, angina pectoris, náhlé cévní mozkové příhody nebo hyperlipoproteinemie.

Všeobecné preventivní prohlídky dětí

- **Obsahem všeobecných preventivních prohlídek dětí v 15 letech věku je**
 - a) celkové vyšetření a aktualizace anamnestických údajů, kontrola, popřípadě doplnění chybějícího očkování v rozsahu stanoveném právními předpisy upravujícími očkování proti infekčním nemocem,
 - b) zjištění hmotnosti a výšky dítěte, zjištění indexu tělesné hmotnosti a posouzení růstu dítěte podle růstových grafů z důvodu odhalení případné podvýživy, nadváhy nebo obezity,
 - c) kompletní fyzikální vyšetření včetně prohlídky kůže a sekundárních pohlavních znaků,
 - d) vyšetření moči diagnostickým papírkem,
 - e) vyšetření krevního tlaku a pulzu,
 - f) vyšetření zraku,
 - g) vyšetření sluchu, řeči a hlasu,
 - h) vyšetření dutiny ústní, stavu chrupu, popřípadě doporučení stomatologického vyšetření,
 - i) celkové zhodnocení stavu a vývoje dítěte, poučení vztahující se ke zdravotním rizikům a důsledkům souvisejícím se sexuálním životem včetně poučení o chráněném sexu, u dívek doporučení gynekologického vyšetření v případě poruch menstruačního cyklu,
 - j) zhodnocení rizik do dalšího života vyplývajících z rodinné i osobní anamnézy a vyjádření k pracovnímu, případně studijnímu zaměření v souvislosti s ukončením povinné školní docházky; u osob se zdravotním postižením vyjádření k omezení přípravy na pracovní uplatnění a k pracovní schopnosti v souvislosti s ukončením povinné školní docházky.

Všeobecné preventivní prohlídky dětí

- **Obsahem všeobecných preventivních prohlídek dětí v 17 letech věku je**
 - a) doplnění sociální, rodinné a osobní anamnézy podle odstavce 1 písm. a), kontrola, popřípadě doplnění chybějícího očkování dítěte, v rozsahu stanoveném právními předpisy upravujícími očkování proti infekčním nemocem I),
 - b) zjištění hmotnosti a výšky dítěte, zjištění indexu tělesné hmotnosti a posouzení růstu dítěte podle růstových grafů z důvodu odhalení případné podvýživy, nadváhy nebo obezity,
 - c) kompletní fyzikální vyšetření včetně prohlídky kůže,
 - d) vyšetření moči diagnostickým papírkem,
 - e) vyšetření krevního tlaku a pulzu,
 - f) vyšetření zraku,
 - g) vyšetření sluchu, řeči a hlasu,
 - h) vyšetření dutiny ústní a stavu chrupu včetně doporučení stomatologického vyšetření,
 - i) poučení o chráněném sexu, u dívek podle anamnézy případně doporučení gynekologického vyšetření,
 - j) zhodnocení rizik do dalšího života vyplývajících z rodinné i osobní anamnézy a vyjádření k pracovnímu, případně studijnímu zaměření; u osob se zdravotním postižením vyjádření k omezení přípravy na pracovní uplatnění a k pracovní schopnosti.
- **Poslední všeobecná preventivní prohlídka dětí se provádí před ukončením péče u poskytovatele v oboru praktické lékařství pro děti a dorost, nejpozději přede dnem dovršení 19 let věku. Obsahem poslední všeobecné preventivní prohlídky dětí jsou úkony uvedené v odstavci 3 a dále závěrečné zhodnocení zdravotního stavu před ukončením péče.**

Zubní preventivní prohlídky

- **(1) Obsahem zubní preventivní prohlídky, která se provádí jedenkrát ročně u dětí v prvním roce života mezi šestým až dvanáctým měsícem a dvakrát ročně u dětí a dorostu od 1 roku života do 18 let věku, zpravidla po uplynutí 5 měsíců po provedení poslední zubní preventivní prohlídky, je**
 - a) založení zdravotnické dokumentace při přijetí do péče,
 - b) anamnéza se zvláštním zřetelem na vývoj orofaciální soustavy ve věku 3, 6, 12 a 15 let,
 - c) vyšetření stavu chrupu, parodontu, stavu sliznice a měkkých tkání dutiny ústní, anomálií v postavení zubů a čelistí,
 - d) prevence onkologická zaměřená na pátrání po přednádorových změnách i nádorových projevech na chrupu, parodontu, čelistech a měkkých tkáních obličeje a krku,
 - e) poučení o významu prevence stomatologických onemocnění, o udržování správné hygieny dutiny ústní, o správných stravovacích návycích, o významu fluoridové prevence ve vztahu k riziku vzniku zubního kazu a o riziku přenosu kariogenních mikroorganismů.
- **(2) Obsahem zubních preventivních prohlídek u dospělých, které se provádějí jedenkrát ročně, zpravidla po uplynutí 11 měsíců po provedení poslední zubní preventivní prohlídky, je**
 - a) vyšetření stavu chrupu, parodontu, stavu sliznice a měkkých tkání dutiny ústní,
 - b) prevence onkologická zaměřená na pátrání po přednádorových změnách i nádorových projevech na chrupu, parodontu, čelistech a měkkých tkáních obličeje a krku,
 - c) poučení o správné hygieně dutiny ústní.
- **(3) Obsahem zubních preventivních prohlídek u těhotných žen, které se provádějí dvakrát v průběhu těhotenství, je**
 - a) vyšetření stavu chrupu, parodontu, stavu sliznice a měkkých tkání dutiny ústní,
 - b) prevence onkologická zaměřená na pátrání po přednádorových změnách a nádorových projevech na chrupu, parodontu, čelistech a měkkých tkáních obličeje a krku,
 - c) poučení o významu prevence stomatologických onemocnění v průběhu těhotenství u ženy i budoucího dítěte včetně poučení o správné hygieně jejich dutiny ústní, o fluoridové prevenci a nutnosti sanace chrupu před porodem k zamezení přenosu kariogenních mikroorganismů z dutiny ústní matky do dutiny ústní dítěte,
 - d) poučení budoucí matky o nutnosti zajistit zubní preventivní prohlídky svého dítěte, a to první mezi šestým až dvanáctým měsícem jeho věku.

Gynekologické preventivní prohlídky

- **Obsahem gynekologické preventivní prohlídky, která se provádí v 15 letech věku a dále jedenkrát ročně, zpravidla po uplynutí 11 měsíců po provedení poslední gynekologické preventivní prohlídky, je**
 - a) založení zdravotnické dokumentace při přijetí do péče,
 - b) rodinná, osobní a pracovní anamnéza a aktualizace této anamnézy se zřetelem na známé rizikové faktory,
 - c) klinické vyšetření prsů od 25 let věku při pozitivní rodinné anamnéze na dědičný nebo familiární výskyt zhoubného nádoru prsu nebo při přítomnosti jiných rizikových faktorů,
 - d) prohlídka kůže a palpační vyšetření mízních uzlin v oblasti pohlavních orgánů,
 - e) vyšetření v zrcadlech a kolposkopické vyšetření; neprovádí se u virgo žen,
 - f) odběr materiálu z děložního čípku k cytologickému, případně bakteriologickému nebo virologickému vyšetření; neprovádí se u virgo žen,
 - g) palpační bimanuální vyšetření; při nejasném výsledku doplnění vyšetření vaginální ultrazvukovou sondou,
 - h) poučení o významu preventivní protirakovinné prohlídky
 - i) nácvik samovyšetřování prsů při první prohlídce u registrujícího poskytovatele,
 - j) u žen od 45 let věku doporučení k provedení screeningového mamografického vyšetření a nezbytných doplňujících vyšetření ve dvouletých intervalech; jestliže žena již absolvovala vyšetření podle § 2 písm. e) bodu 5 v posledních 2 letech a je k dispozici jeho výsledek, vyšetření se nezajišťuje,
 - k) stanovení okultního krvácení ve stolici speciálním testem u žen od 50 let do 54 let věku, od 55 let věku se toto vyšetření provádí ve dvouletých intervalech; toto vyšetření je možné nahradit doporučením k provedení screeningové kolonoskopie jednou za 10 let; jestliže žena absolvovala vyšetření podle § 2 písm. e) bodu 4 v uvedených intervalech a je k dispozici jeho výsledek, vyšetření se nezajišťuje.

DOSTÁL CONSULTING

EXCELLENCE IN HEALTH & PHARMA

Děkuji za pozornost

Ondřej Dostál

E-mail: ondrej.dostal@zdravopravo.cz

Facebook: <https://www.facebook.com/Ondrej.Dostal.ZPS>